

T.C.
BURSA VALİLİĞİ

BURSA
EKONOMİK VE SOSYAL
GÖSTERGELER
2018

İÇİNDEKİLER

	SAYFA NO
ÖNSÖZ	
İLİN TARİHÇESİ.....	2
I. İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER	5
II. İDARİ YAPI VE NÜFUS	6
III. EKONOMİK YAPI	8
1. İŞ VE ÇALIŞMA HAYATI	9
2. SANAYİ	11
3. DIŞ TİCAET	13
4. BANKACILIK	16
5. KAMU GELİR/GİDER DURUMU	19
6. TARIM	20
IV. EĞİTİM	23
V. SAĞLIK	26
VI. SOSYAL HİZMETLER	27
VII. SPOR	30
VIII. ULAŞTIRMA	31
IX. KAMU YATIRIMLARI	32
X. ASAYİŞ VE GÜVENLİK	33

ÖNSÖZ

Bursa, 2.936.803 nüfusu, 17 ilçesi, 1'i büyükşehir olmak üzere 18 belediyesi ve km²'ye düşen 282 kişilik nüfus yoğunluğu ile önemli illerimizden biridir.

Bursa ilinin tarihi; Anadolu topraklarının tarihi ile bütünleşmiştir. Şehrin oluşumu ve gelişimi antik çağlardan günümüze tarım, ticaret, üretim ve nihayet sanayi temelinde gerçekleşmiştir.

Ülke sanayimiz açısından önemli bir konumda olan ilimiz, çağdaş dünyanın getirdiği yenilikler neticesinde sanayi ve turizm başta olmak üzere her alanda gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde ağır bir rekabetle karşı karşıya kalmıştır.

İşte bu ekonomik, sosyal ve kültürel rekabetle baş edebilmek toplumun her kesiminin sağlam ve sağlıklı bilgilendirilmesi ile mümkün olabilecektir. Çağımızda bilgi; tükenmeyen ve her gün yeniden üretilen bir kaynak olarak her türlü sosyal ve iktisadi faaliyette en önemli ve temel girdi haline gelmiştir.

1 Ocak 2017 ile 31 Aralık 2017 arası verileri içeren bu yayının amacı da; Bursa ilinin ekonomik, sosyal, kültürel vb. tüm varlıklarının ilgililere sunulması olarak XXI. yüzyılın gelişmiş, çağdaş, refah ve küresel rekabet düzeyi yüksek ve sürdürülebilir büyümeyi benimsemiş bir Bursa'nın oluşumuna katkıda bulunmaktır.

Ümidim odur ki; bölge insanımız, kamu kurumları ve özel sektör kuruluşları koordineli ve özverili çalışmalarıyla Bursa'mızı istenilen düzeye ulaştıracaktır.

İzzettin KÜÇÜK
Vali

İLİN TARİHÇESİ

İlkçağdan günümüze Bursa;

Antik Dönem: Arkeolojik kaynaklar, Bursa ili ve çevresini 8.500 yıl ile tarihlendirmektedir. Orta Avrupa ve Balkan kültürünü oluşturan ilk tarım toplulukların yerleşik düzene geçmelerinde bu bölgenin etkili olduğu konusunda bilgi verilmektedir. Bursa'da Kuzeybatı Anadolu'nun tarih öncesi geçmişine ışık tutan çok sayıda höyük bulunmaktadır. Prehistorik dönemde insanların yaşadıkları köyler olan bu höyüklerden yaklaşık 30 adedi tespit edilmiş durumdadır. Orhangazi-Ilıpınar Höyükte Neolitik Çağa, Yenişehir-Menteşe Höyükte Kalkolitik Çağa, Nilüfer-Akçalar Aktopraklık Höyükte Geç Neolitik-Erken Kalkolitik Çağa, İnegöl Höyükte ise Erken Tunç Çağına ait kalıntı ve buluntulara rastlanılmıştır.

M.Ö.1200 yıllarında Anadolu'da hüküm süren Hitit Devletinin yıkılması ile meydana gelen otorite boşluğu nedeniyle Bursa bölgesi, Balkanlar'dan Anadolu'ya giren Bityn ve Tynin gibi toplulukların istilasına uğramış, bu akraba topluluklar daha sonraları birleşerek bölgede Bithynia krallığını kurmuşlardır. Bithynialılar o yıllarda İran üzerinden Anadolu'ya gelip Lydia Devleti'ni yıkan ve M.Ö. 513/512 yıllarında Bithynia bölgesini ele geçirip Byzantion'u (eski İstanbul) kuşatan Perslerin hakimiyeti altında kalmıştır. Güney sınırı bugünkü Mustafakemalpaşa ilçesi yakınlarından başlayan kuzeyde ise Marmara ve Karadeniz kıyılarına kadar uzayan bölgeye antik çağda Bithynia adı verilmiştir. Bölgenin daha güneyi ise Mysia antik bölgesi içerisinde kalmaktadır. Antik çağın iki önemli bölgesinde toprakları bulunan Bursa ve çevresi sadece kuzeyden değil güneyden de istilalara uğramış, bunların sonucunda çok sayıda koloni kentleri kurulmuştur.

M.Ö. 5-3. yüzyıllar arasında daha ziyade İon şehirleri tarafından kurulan bu kentler bölgede mevcut birçok antik kentin ve günümüz modern şehirlerinin temelini oluşturmuştur. Bu antik kentlerin en önemlileri; Nikaia-İznik, Kios-Gemlik, Otrioa-Yenişehirde, Apameia-Mudanya, Kremastis-Karacabey, Adriani-Orhaneli, Miletopolis-M.K.Paşa ve Apollonia-Gölyazı'dır.

M.Ö. 545-333 yılları arasında Pers hakimiyeti altına giren bölge, M.Ö. 333'den sonra Persleri yenerek Anadolu'yu ele geçiren III. Alexander (B. İskender) hakimiyeti ile tanışmış ve onun kısa süren yaşamı sonrası oluşan Hellenistik dönem krallıkları arasında I. Nikomedes (M.Ö. 279-250) zamanında Bithynia Krallığı'na bağlanmıştır.

Bugünkü Bursa şehrinin temelini oluşturan antik Prusia kenti ise Bithynia krallarından I.Prusias (M.Ö. 228-185) tarafından kurulmuş, adını bu kraldan almıştır. Tarihte Prusia Ad Olympum olarak anılan şehir Olympum takısı ile Olympos (Uludağ) eteğinde kurulmuş Prusias'ın kentini ifade etmektedir. Bu şekilde Kral Prusias'ın adını taşıyan diğer kentler olan Prusias Ad Mare (Gemlik) Prusias Ad Hypum (Düzce) kentlerinden ayırt edilmiştir.

Romalılar Dönemi: Bithynia Krallığı IV. Nikomedes (M.Ö. 74)'in vasiyeti ile Roma Devletine bağlanmış, bu tarihten sonra Roma'nın Asya'daki eyaletlerinden biri olmuştur.

Bizans Dönemi: Roma İmparatorluğu M.S. 395 yılında Doğu Roma (Bizans) ve batı Roma olarak ikiye ayrıldığında Bursa Bölgesi Doğu Roma İmparatorluğu içinde kaldı. M.S. II. yüzyıldan itibaren Bursa ve çevresi Hıristiyanlar için çok önemli bir bölge olmuş, bugünkü Uludağ'ın değişik bölgelerinde M.S. 5. yy' dan itibaren sayıları 50'yi geçen kilise ve manastır kurulmuştur. Tarihte Olympos, Oros Ton Kalegeron adı verilen, içinde barındırdığı kilise ve manastırlardan dolayı Keşişdağı, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde Ruhban Dağı ve son olarak 1925 yılında Uludağ adını almıştır. Hıristiyanlar için önemli bir inanç merkezi olan İznik' de 325 yılında I. Konsil, 787'de VII. Konsil toplanmıştır.

Anadolu Selçukluları Dönemi: Türkler Bursa bölgesine ilk olarak 1080 yılında gelmiştir. 1081-1097 yılları arasında Selçuklular tarafından ele geçirilen İznik bu yıllar arasında Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti olmuştur.

Osmanlı Dönemi:1299 yılında Söğüt'te kurulan Osmanlı Beyliği toprakları arasına İnegöl, Bilecik, Yenişehir ve İznik civarı katılır. 1308 yılında yüksek surlarla çevrili Bursa'yı kuşatan Osmangazi'nin kuşatması fethedene kadar devam etmiş 1324 yılında kuşatmaya Orhangazi devam etmiştir. Bursa, yıllarca süren kuşatma sonrasında yardım alamayınca 06 Nisan 1326 yılında, Orhan Gazi'ye teslim olmuştur. Orhan Gazi Bursa'yı Başkent yaparak, babası Osmangazi'yi Hisar semtinde Saint Elia Manastırının bulunduğu yerde yapılan gümüş kümbetli türbeye defnetmiştir.

Bu dönemde Osmanlılar surla çevrili Hisar içine yerleşirler. Osmanlı Devleti'nin ilk parası Osman Gazi döneminde basılmıştır. Bursa, altı yüzyıl sürecektür dünyaya yön veren cihan imparatorluğunun ilk başkenti olmuştur. 1327 yılında, Orhangazi tarafından Hisar içinde "Bey Sarayı" adı verilen saray; Hisar dışında Orhan Camii, imaret ve hamam yaptırılmıştır.

Orhan Gazi'nin 1362 yılında vefatı üzerine, I. Murad Hüdavendigâr başa geçmiş ve Bursa'da birçok imar faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde Çekirge'de kendi adı ile anılan cami, medrese, imaret, hamam ile Hisar içindeki Şahadet Camii yapılmıştır.

1389 yılında Kosova'da Haçlı Seferlerine karşı kazanılan büyük zaferden sonra savaş alanını gezerken Sırp asker tarafından hançerlenerek şehit edilen I. Murad'ın, iç organları Kosova'da gömülmüş, gömüldüğü yerde türbe inşa edilmiştir.

Bedeni ise oğlu Yıldırım Bayezid tarafından Bursa'ya getirilerek Çekirge Semtinde bulunan türbesine defnedilmiştir.

I. Murad'ın yerine Osmanlı tahtına Yıldırım Bayezid (1389-1402) geçmiştir. Yıldırım döneminde Ulu Cami, Yıldırım Semtinde cami, medrese, han, hamam, darüşşifa ve bir de zaviye inşa edilmiştir.

Yıldırım Bayezid 1402 yılında Ankara Savaşı'nda yenilince, Timur Batı Anadolu'yu almış, Timur'un orduları Bursa'ya gelerek şehri tahrip etmişlerdir. Timur'un çekilmesinden sonra Bayezid'in oğulları arasında çıkan taht kavgaları sırasında Karamanoğlu Mehmet Bey tarafından şehir kuşatılmış ancak ele geçirilememiştir.

Yıldırım Bayezid'in ölümüyle, 1413 yılında Çelebi Sultan Mehmed tahta geçerek Bursa'yı imara başlamış ve Hacı İvaz Paşa'ya "Yeşil Külliye"yi inşa ettirmiştir.

II. Murad (1421-1451) Muradiye Külliyesini yaptırmıştır. Osmanlı padişahları tarafından Bursa'da yaptırılan son külliye olma özelliği taşıyan Muradiye Külliyesi'nde cami, medrese, imarethane ile Cem Sultan, Şehzade Mustafa Çelebi, Şehzade Ahmet, Şehzade Mahmud, Şehzade Mustafa ve şehzade annelerinin ve Osmanlı Ailesi'nden kişilerin türbeleri bulunmaktadır. Külliye'nin yanında bulunan 17. Yüzyıl Osmanlı Evi (müze) Fatih Sultan Mehmet'in doğduğu ev olarak bilinmektedir. Külliye'nin alt kısmında XV. yüzyıl Divan şairlerinden Şair Ahmet Paşa Medresesi bulunmaktadır.

1453'te İstanbul'un fethi ile saltanat merkezi İstanbul'a taşınmıştır. Siyasi önemini kaybeden Bursa, medreseleri, tekkeleri, alimleri ile bilim ve İslam aleminin, şair ve sanatçıları ile sanatın merkezi olmuştur. Osmanlı'nın ilk başkenti olan Bursa başkent Edirne ve İstanbul'a taşındıktan sonra da "manevi başkent" olarak etkisini sürdürmüştür.

Cumhuriyet Dönemi: Kurtuluş savaşı yıllarında 8 Temmuz 1920 tarihinde Yunanlılar tarafından işgal edilen Bursa iki yıl Yunanlıların işgalinde kalmıştır. 11 Eylül 1922 tarihinde büyük mücadeleler sonucunda işgalden kurtarılan Bursa bağımsızlık yolunda atılmış en önemli adım olan Mudanya Mütarekesine ev sahipliği yapmıştır. Büyük Taarruz'da kazanılan zafer sonucunda İtilaf Devletleri ateşkes çağrısında bulunarak Mudanya Mütarekesi 11 Ekim 1922 tarihinde Mudanya'da imzalanmıştır.

Bursa, Osmanlı döneminde tarım ve ticaret merkezi olma özelliğini Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan sanayi kuruluşları ile geliştirmiş, 1935 yılında Bursa Merinos Fabrikası Atatürk tarafından açılmıştır. Atatürk 17 Ekim 1922 tarihinde ilk kez Bursa'ya gelmiş, Cumhuriyet ile birlikte yapılan yeniliklerin toplumdaki etkilerini araştırmak ve ekonomik alanda yeni atılımlar gerçekleştirmek amacıyla Bursa'yı resmi olarak 18 defa ziyaret etmiştir.

İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER

NÜFUSU (2017)	2.936.803
YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	10.882
YÜZÖLÇÜMÜ BAKIMINDAN SIRASI	27.
NÜFUS YOĞUNLUĞU (km ²)	282
İTHALAT (Bin \$) (2017)	9.121.744
İHRACAT (Bin \$) (2017)	10.537.315
DIŞ TİCARET HACMİ (Bin \$) (2017)	19.659.059
ÜLKE DIŞ TİCARET HACMİNDEKİ PAYI (%) (2017)	5,02
İL LİMANLARINDA YÜKLEME-BOŞALTMA YAPILAN TOPLAM GEMİ/YÜK (2017)	4.074 Adet 14.738.434 ton
TOPLAM İŞYERİ SAYISI	78.436
SOSYAL GÜVL. KAPSAMINDA ÇALIŞAN SAYISI	953.470
SOSYAL GÜVL. KAPSAMINDA EMEKLİ SAYISI	521.485
SOSYAL GÜVL. KAPS. BAKM. YÜKÜMLÜ SAYISI	1.276.544
SOSYAL GÜVL. KAPSAM ORANI	% 99,65
KAYITLI İŞGÜCÜ	172.918
KAYITLI İŞSİZ SAYISI	83.031
AÇIK İŞ SAYISI	116.194
İŞE YERLEŞTİRME SAYISI	47.275

İDARİ YAPI VE NÜFUS

İLÇE SAYISI : 17
BELEDİYE SAYISI : 18 (1'i Büyükşehir Belediyesi)
MAHALLE SAYISI : 1058

NÜFUSUNUN GELİŞME ENDEKSİ

İLÇESİ	2015 NÜFUSU	2016 NÜFUSU	2017 NÜFUSU
Büyükorhan	10.774	10.421	10.041
Gemlik	105.484	107.139	109.494
Gürsu	79.540	84.326	84.880
Harmancık	6.574	6.551	6.491
İnegöl	249.091	255.032	257.931
İznik	42.467	42.530	42.616
Karacabey	80.573	81.629	82.408
Keles	12.773	12.452	11.990
Kestel	54.959	57.818	60.720
Mudanya	83.174	86.426	90.282
Mustafakemalpaşa	99.781	99.753	99.972
Nilüfer	397.303	415.818	424.909
Orhaneli	20.371	19.656	19.503
Orhangazi	76.669	77.297	78.048
Osmangazi	826.742	841.756	856.770
Yenişehir	52.591	53.061	53.228
Yıldırım	643.681	649.731	647.520
GENEL TOPLAM	2.842.547	2.901.396	2.936.803

İLÇELER İTİBARIYLA NÜFUS VE NÜFUS YOĞUNLUKLARI (2017)

İLÇESİ	YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	TOPLAM NÜFUS	NÜFUS YOĞUNLUĞU	YILLIK NÜFUS ARTIŞ HIZI (%o)
Büyükorhan	124	10.041	81	-37
Gemlik	413	109.494	265	22
Gürsu	118	84.880	719	7
Harmancık	365	6.491	18	-9
İnegöl	1.044	257.931	247	11
İznik	753	42.616	57	2
Karacabey	1.247	82.408	66	10
Keles	640	11.990	19	-37
Kestel	423	60.720	144	50
Mudanya	346	90.282	261	45
Mustafakemalpaşa	1.472	99.972	68	2
Nilüfer	909	424.909	467	22
Orhaneli	764	19.503	26	-8
Orhangazi	476	78.048	164	10
Osmangazi	1.165	856.770	735	18
Yenişehir	224	53.228	238	3
Yıldırım	399	647.520	1.623	-3
TOPLAM	10.882	2.936.803	282	12

İLÇELERİNİN YÜZÖLÇÜMLERİ, NÜFUSLARI (2017)

İLÇE ADI	YÜZÖLÇÜM (Km ²)	BURSA YÜZÖLÇÜMÜNE ORANI (%)	NÜFUS	BURSA NÜFUSUNA ORANI (%)	NÜFUS YOĞUNLUĞU (Km ² YE DÜŞEN KİŞİ SAYISI)
Büyükorhan	124	1,1	10.041	0,34	81
Gemlik	413	3,8	109.494	3,73	265
Gürsu	118	1,1	84.880	2,89	719
Harmancık	365	3,4	6.491	0,22	18
İnegöl	1.044	9,6	257.931	8,78	247
İznik	753	6,9	42.616	1,45	57
Karacabey	1.247	11,5	82.408	2,81	66
Keles	640	5,9	11.990	0,41	19
Kestel	423	3,9	60.720	2,07	144
Mudanya	346	3,2	90.282	3,07	261
Mustafakemalpaşa	1.472	13,5	99.972	3,40	68
Nilüfer	909	8,4	424.909	14,47	467
Orhaneli	764	7	19.503	0,66	26
Orhangazi	476	4,4	78.048	2,66	164
Osmangazi	1.165	10,7	856.770	29,17	735
Yenişehir	224	2,1	53.228	1,81	238
Yıldırım	399	3,7	647.520	22,05	1.623
İL TOPLAMI	10.882	100	2.936.803	100	270
TÜRKİYE	785.347	1,39	80.810.525	3,63	103

BURSA İLİ VE İLÇELERİ NÜFUS YOĞUNLUKLARI

İLÇE ADI	NÜFUS YOĞUNLUĞU (2015)	NÜFUS YOĞUNLUĞU (2016)	NÜFUS YOĞUNLUĞU (2017)
Büyükorhan	87	84	81
Gemlik	255	259	265
Gürsu	674	715	719
Harmancık	18	18	18
İnegöl	239	244	247
İznik	56	56	57
Karacabey	65	65	66
Keles	20	19	19
Kestel	130	137	144
Mudanya	240	250	261
Mustafakemalpaşa	68	68	68
Nilüfer	437	457	467
Orhaneli	27	26	26
Orhangazi	161	162	164
Osmangazi	710	723	735
Yenişehir	235	237	238
Yıldırım	1.613	1.628	1.623
BURSA	261	278	282
TÜRKİYE	100	101	103

**İLLERİN
SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI
(SEGE-2011)**

İL KODU	İLLER	SEGE 2011 SIRASI
TR100	İSTANBUL	1
TR510	ANKARA	2
TR310	İZMİR	3
TR421	KOCAELİ	4
TR611	ANTALYA	5
TR411	BURSA	6
TR412	ESKİŞEHİR	7
TR323	MUĞLA	8
TR211	TEKİRDAĞ	9
TR322	DENİZLİ	10
TR424	BOLU	11
TR212	EDİRNE	12
TR425	YALOVA	13
TR222	ÇANAKKALE	14
TR213	KIRKLARELİ	15
TR621	ADANA	16
TR721	KAYSERİ	17
TR422	SAKARYA	18
TR321	AYDIN	19
TR521	KONYA	20
TR612	ISPARTA	21
TR221	BALIKESİR	22
TR331	MANİSA	23
TR622	MERSİN	24
TR334	UŞAK	25
TR613	BURDUR	26
TR413	BİLECİK	27
TR812	KARABÜK	28
TR811	ZONGULDAK	29
TRC11	GAZİANTEP	30
TR901	TRABZON	31
TR522	KARAMAN	32
TR831	SAMSUN	33

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

İŞ VE ÇALIŞMA HAYATI (2017)

NÜFUS (TÜİK 2017 ADNKS)		SGK KAPSAMINDA ÇALIŞAN KİŞİ SAYISI				SGK KAPSAMINDA ÇALIŞANLARIN TOPLAM NÜFUSA ORANI (%)
		MEMUR	BAĞ-KUR	İŞÇİ	TOPLAM	
Bursa	2.936.803	78.563	107.356	767.551	953.470	32,47
Türkiye	80.810.525	2.987.396	2.923.994	16.369.073	22.280.463	27,57

2017 itibarıyla SGK kapsamında emekli aylığı alan 521.485 kişi olup il nüfusuna oranı yüzde 17,76'dır.

TOPLAM NÜFUS (TÜİK ADNKS)		SGK KAPSAMINDA BAKMAKLA YÜKÜMLÜ TUTULANLARIN SAYISI				ORAN (%)
		MEMUR	BAĞ-KUR	İŞÇİ	TOPLAM	
Bursa	2.936.803	192.799	308.078	775.671	1.276.544	43,47
Türkiye	80.810.525	6.580.894	9.375.821	19.572.127	35.528.842	43,96

İŞ-KUR KURSLARI

KURS PROGRAMI	KURSİYER
İşgücü Yetiştirme Kurs/Genel	1.582
İstihdam Garantili Kurs	71
AB Hibe Kursu	0
Engelli Kursu	40
Hükümlü / E. Hükümlü Kursu	0
Toplum Yararına Çalışma Prj	4.706
Girişimcilik	3.272
İşbaşı Eğitim	8.225
TOPLAM	17.896

İLDE İŞSİZLİK ORANI

	ORANI (%)
Türkiye	10,9
Bursa	9,2

İŞSİZLİK SİGORTASI İŞLEMLERİ (2017)

BAŞVURAN KİŞİ SAYISI	HAK EDEN KİŞİ SAYISI	AKTİF KİŞİ SAYISI	ÖDEME MİKTARI (TL)
63.666	32.097	20.787	220.729.893

FAAL İŞ YERİ VE İŞÇİ SAYISI (2017)

İŞ YERİ SAYISI	İŞÇİ SAYISI
78.436	767.551

SENDİKAL FAALİYETLER: İmzalanan toplu iş sözleşmesi sayısı 95 olup 56 adet arabuluculuk talebi gerçekleşmiştir.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ

OSB Sayısı	18
Tesis Sayısı	1.932
İstihdam	177.319

Çalışmaları devam eden 4 adet İslah OSB tamamlandığında OSB sayısı 22'ye tesis sayısı 2.193'e ve çalışan sayısı da 189.562'ye çıkacaktır.

KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ

KSS Sayısı	13
İşyeri Sayısı	6.313
İstihdam	25.480

BURSA SERBEST BÖLGESİ

SERBEST BÖLGE SAYISI	1
BÜYÜKLÜĞÜ (DÖNÜM)	825
FİRMA SAYISI (RUHSATLI 140)	91 Faal
İSTİHDAM	10.073
TİCARET HACMİ (\$)	1.766.081.000

İLİMİZDEKİ İŞLETMELERİN SEKTÖREL DAĞILIMI

SEKTÖRLER	İŞLETME SAYISI	DAĞILIM
Tekstil	3749	% 10.49
Otomotiv ve Yan Sanayi	1795	% 5.02
Mobilya ve Orman Ürünleri	1030	% 2.88
Metal ve makine	3520	% 9.85
Gıda-Tarım	3826	% 10.71
Kimya	1068	% 2.99
Madencilik-İnşaat Malzemeleri	5683	% 15.91
Diğer	15.057	% 42.15

Kaynak: BTSO 2017

KOBİ (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler)

Sanayi de KOBİ'ler önemli bir paya sahiptir. Piyasada rekabetin oluşturulmasında istihdamın artırılmasında, girişimciliğin geliştirilmesinde ve gelir dağılımının iyileştirilmesinde olumlu etkileri olan KOBİ'lerin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

KOSGEB veri tabanına kayıtlı ilimizdeki KOBİ sayısı 59.850'dir. KOSGEB tarafından 2017 içinde 6 adet Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi yapılmış olup toplam 174 kişi katılmıştır.

ŞİRKET TÜRÜ				TOPLAM
ANONİM	LİMİTED	ŞAHİS	DİĞER	
7.752	29.703	10.539	1.482	49.476

SANAYİNİN DEVLET DESTEKLERİNDEN YARARLANMA DURUMU (2013-2017)

SERMAYE TÜRÜ	YILLAR	BELGE SAYISI	SABİT YATIRIM (Milyon TL)	SAĞLAYACAĞI İSTİHDAM
YABANCI SERMAYE	2013	17	3.294	864
	2014	21	471	886
	2015	15	194	449
	2016	11	1.342	1.750
	2017	44	1.001	1.872
YERLİ SERMAYE	2013	241	1.463	4.275
	2014	200	1.746	5.619
	2015	161	1.917	6.105
	2016	155	2.203	4.305
	2017	304	2.786	6.295

ULUTEK TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ

2005/9310 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Uludağ Üniversitesi ULUTEK Teknoloji Geliştirme Bölgesi; Görükle Kampüsünün 471.230 m² alanında faaliyet göstermekte olup Türkiye'nin 20.Teknoloji Geliştirme Bölgesidir.

PERSONEL DURUMU	
Yasa Kapsamında Çalışan ARGE Personeli	755
Yasa Kapsamı Dışında Çalışan Personel	51
Destek Personeli	81
TOPLAM PERSONEL SAYISI	887
PROJE DURUMU	
Biten Proje Sayısı	1.495
Devam Eden Proje Sayısı	208
Sonuçlandırılmayan Proje Sayısı	57
MEVCUT AR-GE FİRMA SAYISI	131
PATENT SAYISI	53
İHRACAT RAKAMI	11.863.150 \$

**BURSA ESNAF VE SANATKÂRLAR
ODALARI BİRLİĞİ (2017)**

İLÇESİ	ODA SAYISI	ÜYE SAYISI
Merkez	51	42.207
Mustafakemalpaşa	11	3.354
İnegöl	11	5.685
Karacabey	8	2.513
Yenişehir	4	1.513
Gemlik	3	2.231
Orhangazi	2	2.351
İznik	2	1.640
Mudanya	2	1.857
Orhaneli	2	476
Keles	2	364
Büyükorhan	1	230
Harmancık	1	154
Gürsu	2	1.015
Kestel	2	889
TOPLAM	104	66.483

**TİCARET VE SANAYİ ODALARINA KAYITLI
ÜYE SAYILARI (2017)**

TSO ODA ADI	ÜYE SAYISI
Bursa TSO	39.537
İnegöl TSO	3.859
Gemlik TSO	1.709
Karacabey TSO	1.292
Orhangazi TSO	1.014
Mustafakemalpaşa TSO	884
Yenişehir TSO	710
İznik TSO	471
TOPLAM	49.476

TİCARET BORSALARINA KAYITLI ÜYE SAYILARI (2017)

BORSA ADI	ÜYE SAYISI
Bursa Ticaret Borsası	1216
Gemlik Ticaret Borsası	274
Yenişehir Ticaret Borsası	241
Karacabey Ticaret Borsası	152
M.Kemalpaşa Ticaret Borsası	140
TOPLAM	2.023

İLİN İTHALAT – İHRACAT DEĞERLERİ
(MUDANYA ve GEMLİK LİMANLARININ FAALİYETLERİ)

YILLAR	İTHALAT (Bin \$)	İHRACAT (Bin \$)	Gelen Giden Gemi Sayısı		Gemlik konteyner sayısı	
			Gemlik	Mudanya	Gelen	Giden
2012	10.316.079	11.125.775	2.992	21	231.894	223.807
2013	10.676.808	12.269.417	3.743	53	221.677	229.129
2014	9.321.348	8.102.289	3.982	50	231.643	213.470
2015	8.065.607	8.643.914	3.915	47	205.804	209.943
2016	8.708.019	9.771.688	3.995	39	230.004	231.550
2017	9.121.744	10.537.315	4.069	5	266.457	269.336

İhraç Edilen Ürünler: Otomotiv ve yan sanayi, tekstil ve tekstil ürünleri, konfeksiyon, demir çelik ürünleri ve türevleri, gıda ürünleri, yaş meyve ve sebze ürünleri ile diğerleridir.

İHRACAT MİKTARI AÇISINDAN İLK 10 ÜLKE (2017)

SIRA NO	FİRMA ADI	İHRACAT MİKTARI (BİN \$)
1	ALMANYA	2.037.937
2	İTALYA	1.923.185
3	FRANSA	1.405.918
4	İSPANYA	847.689
5	ABD	797.981
6	İNGİLTERE	651.510
7	ROMANYA	635.909
8	POLONYA	421.958
9	FAS	370.671
10	İRAN	356.030

**BURSA'NIN YILLAR İTİBARIYLA
DIŞ TİCARETTEKİ PAYI**

(1000 \$)

KONUSU	TÜRKİYE	BURSA	BURSA'NIN TÜRKİYE DIŞ TİCARET HACMİ İÇİNDEKİ PAYI (%)
2013			
İTHALAT	251.650.823	10.676.808	4,24
İHRACAT	151.868.551	12.269.417	8,07
DIŞ TİCARET HACMİ	403.519.374	22.946.225	5,67
2014			
İTHALAT	242.223.959	8.102.289	3,34
İHRACAT	157.715.040	9.321.348	5,91
DIŞ TİCARET HACMİ	399.938.999	17.423.637	4,36
2015			
İTHALAT	207.206.545	8.065.607	3,89
İHRACAT	143.844.200	8.643.914	6,01
DIŞ TİCARET HACMİ	351.050.745	16.709.521	4,76
2016			
İTHALAT	198.577.000	8.708.019	4,39
İHRACAT	142.610.000	9.771.688	9,09
DIŞ TİCARET HACMİ	341.187.000	18.479.707	6,35
2017			
İTHALAT	233.791.662.000	9.121.744	3,90
İHRACAT	157.055.371.000	10.537.315	6,71
DIŞ TİCARET HACMİ	390.847.033.000	19.659.059	5,03

OTOMOTİV SEKTÖRÜ
TÜRKİYE -BURSA OTOMOTİV ÜRETİMİ

	YIL	TÜRKİYE ÜRETİMİ ADET	BURSA ÜRETİMİ ADET	İLİN ÜRETİMDEKİ PAYI %
OTOMOBİL	2017	1.142.906	581.439	51
KAMYON/K AMYONET	2017	485.891	172.027	35
OTOBÜS	2017	83.086	400	5
MİBNİBÜS/ MİDİBÜS	2017	58.768	1.557	3

ÜİB VERİLERİNE GÖRE İHRACAT DEĞERLERİ (Bin \$)

ÜRÜN ADI	2014	2015	2016	2017
OTOMOTİV ENDÜSTRİSİ	7.449.884	7.069.222	8.454.823	8.862.851
TEKSTİL VE HAMMAD.	1.198.433	1.007.795	946.307	991.592
ÇELİK	663.887	527.688	559.547	740.498
MAKİNE VE AKSAMLARI	615.279	568.439	548.971	652.110
HAZIR GİYİM VE KONF.	695.732	608.501	599.559	642.550
MOBİLYA VE ORMAN ÜRÜNLERİ	419.697	354.156	356.787	442.011
MADENCİLİK	109.687	104.882	100.339	129.890
MEYVE SEBZE MAMULL.	103.435	79.767	89.202	102.613
HAYVANSAL MAMÜLLER VE SU ÜRÜNLERİ	89.135	55.606	59.814	82.874
YAŞ MEYVE/SEBZE MAMULL.	47.355	43.241	53.958	67.585
DİĞER SEKTÖRLER	147.450	122.160	131.211	145.634

BANKACILIK VE TİCARET İLLER İTİBARIYLA ŞUBE SAYISI

SIRA NO	İLLER	ŞUBE SAYISI		2011-2016 NOMİNAL DEĞİŞME	% DAĞILIM	KÜMÜLATİF % DAĞILIM
		2011	2016			
1	İstanbul	2.833	2.929	96	27,4	27,4
2	Ankara	977	1.015	38	9,5	36,9
3	İzmir	720	750	30	7,0	43,9
4	Antalya	399	428	29	4,0	47,9
5	Bursa	353	386	33	3,6	51,5
6	Konya	209	244	35	2,3	53,8
7	Adana	230	241	11	2,3	56,0
8	Kocaeli (İzmit)	201	240	39	2,2	58,2
9	İçel (Mersin)	174	197	23	1,8	60,1
10	Muğla	176	185	9	1,7	61,8

İLLERDE FAALİYET GÖSTEREN BANKA SAYILARI

SIRA NO	İLLER	BANKA SAYISI		2011-2016 NOMİNAL DEĞİŞME	% DAĞILIM
		2011	2016		
1	İstanbul	44	45	1	95,7
2	Ankara	27	29	2	61,7
3	İzmir	26	27	1	57,4
4	Bursa	23	24	1	51,1
5	Gaziantep	21	23	2	48,9
6	Kayseri	22	23	1	48,9
7	Adana	20	21	1	44,7
8	Antalya	22	21	-1	44,7
9	Kocaeli (İzmit)	19	21	2	44,7
10	Konya	21	21	0	44,7

İLLERE GÖRE BANKALARDA ÇALIŞAN DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	ÇALIŞAN SAYISI		2011-2016 % DEĞİŞME	% DAĞILIM	KÜMÜLATİF % DAĞILIM
		2011	2016			
1	İstanbul	77.478	84.687	9,3	43,2	43,2
2	Ankara	20.278	18.546	-8,5	9,5	52,7
3	İzmir	10.581	11.094	4,8	5,7	58,4
4	Kocaeli (İzmit)	5.367	7.103	32,3	3,6	62,0
5	Antalya	5.573	5.713	2,5	2,9	64,9
6	Bursa	5.352	5.420	1,3	2,8	67,7
7	Adana	3.897	3.893	-0,1	2,0	69,6
8	Konya	2.703	3.055	13,0	1,6	71,2
9	Samsun	2.289	2.726	19,1	1,4	72,6
10	İçel (Mersin)	2.298	2.528	10,0	1,3	73,9

İLLERE GÖRE MEVDUAT DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	MEVDUAT (Bin TL)		2011-2016 % DEĞİŞME	% DAĞILIM	KÜMÜLATİF % DAĞILIM
		2011	2016			
1	İstanbul	299.679	692.290	131,0	49,9	49,9
2	Ankara	113.128	201.597	78,2	14,5	64,4
3	İzmir	37.863	77.877	105,7	5,6	70,0
4	Bursa	15.702	34.305	118,5	2,5	72,5
5	Antalya	16.298	33.746	107,1	2,4	74,9
6	Kocaeli (İzmit)	9.945	21.182	113,0	1,5	76,4
7	Adana	10.743	20.199	88,0	1,5	77,9
8	Muğla	7.556	15.948	111,1	1,1	79,1
9	İçel (Mersin)	7.617	15.663	105,6	1,1	80,2
10	Konya	7.181	14.187	97,6	1,0	81,2

İLLERE GÖRE KREDİ DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	KREDİ (Bin TL)		2011-2016 % DEĞİŞME	% DAĞILIM	KÜMÜLATİF % DAĞILIM
		2011	2016			
1	İstanbul	251.246	706.934	181,4	43,6	43,6
2	Ankara	65.541	201.003	206,7	12,4	56,0
3	İzmir	37.242	87.783	135,7	5,4	61,4
4	Antalya	20.661	59.623	188,6	3,7	65,0
5	Bursa	19.353	48.280	149,5	3,0	68,0
6	Gaziantep	11.569	36.251	213,4	2,2	70,3
7	Kocaeli (İzmit)	12.963	32.200	148,4	2,0	72,2
8	Konya	9.060	30.899	241,0	1,9	74,1
9	Adana	13.722	30.475	122,1	1,9	76,0
10	Denizli	6.553	26.907	310,6	1,7	77,7

İLLERE GÖRE NÜFUS BAŞINA ORTALAMA MEVDUAT

SIRA NO	İLLER	KİŞİ BAŞINA MEVDUAT(TL)		2011-2016 % DEĞİŞME
		2011	2016	
1	İstanbul	21.996	46.763	112,6
2	Ankara	23.130	37.706	63,0
3	İzmir	9.549	18.439	93,1
4	Muğla	9.013	17.264	91,5
5	Antalya	7.976	14.492	81,7
6	Denizli	6.491	12.873	98,3
7	Uşak	6.819	12.615	85,0
8	Tunceli	6.059	12.190	101,2
9	Eskişehir	6.424	11.825	84,1
10	Bursa	5.921	11.824	99,7

İLLERE GÖRE NÜFUS BAŞINA ORTALAMA KREDİ

SIRA NO	İLLER	KİŞİ BAŞINA KREDİ (TL)		2011-2016 % DEĞİŞME
		2011	2016	
1	İstanbul	18.441	47.753	158,9
2	Ankara	13.401	37.595	180,5
3	Denizli	6.955	26.755	284,7
4	Antalya	10.111	25.605	153,2
5	İzmir	9.392	20.784	121,3
6	Gaziantep	6.597	18.362	178,3
7	Kocaeli (İzmit)	8.093	17.588	117,3
8	Bursa	7.297	16.640	128,0
9	Muğla	7.204	15.604	116,6
10	Isparta	4.409	14.829	236,3

DOĞU MARMARA BÖLGESİNDE MEVDUAT DAĞILIMI

İLLER	MEVDUAT TÜRLERİ (Milyon TL)							TOPLAM
	TASRF	RESMİ KRLŞ	TİCARİ KRLŞ	BANKALAR	DÖVİZ TEVDİAT	DİĞER KRLŞ.	KIYMETLİ MADL. DEPO HESP.	
Bilecik	691	134	161	0	205	26	38	691
Bolu	1.188	116	204	0	415	35	47	1.188
Bursa	15.853	520	4.655	0	12.173	666	438	15.853
Düzce	889	118	206	0	505	24	36	889
Eskişehir	5.018	577	1.155	0	2.782	284	174	5.018
Kocaeli (İzmit)	8.422	1.290	3.812	0	6.468	889	301	8.422
Sakarya (Adapazarı)	2.958	165	717	0	1.857	103	129	2.958
Yalova	1.298	145	178	0	824	48	39	1.298
TOPLAM	36.318	3.066	11.089	0	25.228	2.076	1.202	78.978

DOĞU MARMARA BÖLGESİNDE KREDİ DAĞILIMI

SIRA NO	İLLER	İHTİSAS KREDİLERİ (Milyon TL)							TOPLAM
		TARIM	GYRM NKL	MSLKİ	DENZL	TURZ	DİĞER	İHTİSAS DIŞI KRDLR	
1	Bilecik	196	25	0	0	1	58	1.998	2.277
2	Bolu	331	14	0	0	50	116	2.642	3.154
3	Bursa	1.735	164	9	0	84	1.335	44.952	48.280
4	Düzce	316	20	0	0	3	99	2.594	3.032
5	Eskişehir	688	18	7	0	2	254	10.487	11.457
6	Kocaeli	390	70	2	0	10	614	31.114	32.200
7	Sakarya	755	51	1	0	4	309	9.249	10.368
8	Yalova	111	5	0	0	9	35	2.358	2.519
TOPLAM		4.522	367	19	0	164	2.822	105.393	113.287

VERGİ DURUMU
YILLAR İTİBARIYLA VERGİ GELİRLERİ/GİDERLERİ (Bin TL)

YIL	GELİR			GİDER		
	TAHAKKUK (1)	TAHSİLÂT (2)	TOPLAM TAHSLT İÇN.PAY (%)	GİDER (3)	(2/3) %	(2/1) %
2009	4.469.422	3.527.615	1,80	2.285.502	154,35	78,93
2010	5.288.739	4.094.437	1,74	2.750.310	148,87	77,42
2011	6.523.421	5.038.923	1,77	3.625.061	139,00	77,24
2012	7.215.050	5.623.827	1,77	4.227.025	133,04	77,94
2013	7.457.047	6.066.149	1,65	5.229.425	116,00	81,35
2014	9.316.037	7.080.681	1,76	5.495.186	128,85	76,00
2015	14.914.337	9.188.138	2,25	6.067.121	151,44	61,60
2016	18.844.643	14.474.608	2,73	6.883.202	210	76,81
2017	20.054.684	12.078.541	2,35	7.300.722	186	72,98

BURSA VERGİ DAİRESİNE KAYITLI MÜKELLEF SAYISI

YILLAR	Gelir Vergisi Mükellef Sayısı	Kurumlar Vergisi Mükellef Sayısı	Toplam Mükellef Sayısı
2013	149.511	23.760	173.271
2014	152.649	24.022	176.671
2015	156.163	25.330	181.493
2016	160.427	26.942	187.369
2017	166.856	28.590	195.446

İLLERE GÖRE 2017 GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNE KATKI SIRALAMASI (Bin TL)

	TÜRKİYE GENELİ İLK 10 İLİMİZ	Tahakkuk	Tahsilat	%	Top.Tahsilat İç Payı
		[1]	[2]	[2/1]	Payı (%)
1	İstanbul	287.680.151	236.781.315	82,31	44,17
2	Kocaeli	74.918.953	69.412.533	92,65	12,95
3	İzmir	73.885.133	63.022.597	85,30	11,76
4	Ankara	74.720.148	58.123.865	77,79	10,84
5	Bursa	17.260.376	12.596.158	72,98	2,35
6	Mersin	12.427.217	10.610.200	85,38	1,98
7	Hatay	8.287.853	6.796.045	82,00	1,27
8	Antalya	9.744.331	6.089.046	62,49	1,14
9	Tekirdağ	6.974.139	5.775.561	82,81	1,08
10	Adana	7.621.561	4.727.513	62,03	0,88

Not: Muhasebat Verileri

TARIM (2017)

Toplam Yüzölçümü (ha)	1.088.638,00
Toplam Tarım Alanı (ha)	338.841,50
Tarla Arazısı (Ekilen ha)	145.915,00
Meyvelikler (ha)	41.163,50
Sebzelikler (ha)	43.065,20
Diğer (ha)	108.698,00
Orman ve Fundalık Arazi (ha)	486.305,00
Çayır ve mera (ha)	24.353,70
Tarım Dışı Arazi (ha)	239.139,20
Toplam Sulanabilir Tarım Alanı (ha)	259.275,60
Toplam Sulanan Tarım Alanı (ha)	133.038,10
Hayvan Varlığı	
Büyükbaş Hayvan Sayısı	186.145
Küçükbaş Hayvan Sayısı	441.859
Tavuk Sayısı (Broiler)	5.393.300
Tavuk Sayısı (Yumurtacı)	5.728.276
Kaz-Ordek-Hindi	70.007
Arıcılık (Kovan sayısı)	75.538
Hayvansal Kaynaklı Üretimler	
Kırmızı Et (ton)	14.213
Kanatlı Et (ton)	41.176
B. Baş Süt (ton)	340.997
K. Baş Süt (ton)	15.504
Yumurta (adet)	1.619.839.363
Bal (ton)	769
Balmumu (ton)	33
Yün, Kıl, Tiftik (ton)	819
Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Toplamı	374
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	301
Sulama Kooperatifi Sayısı	54
Su Ürünleri Kooperatifi Sayısı	19
Kooperatif Birliklerine Bağlı Koop. Toplamı	226
Bursa Bölgesi Hayvancılık Koop. Birliği	34
Bursa Bölgesi Ormancılık Koop. Birliği	104
Bursa Bölgesi Tarım Koop. Birliği	88
Yetiştirici Birlikleri Üye Toplamı (4 Birlik)	6.874
Üretici Birlikleri Üye Toplamı (22 Birlik)	6.392

Su Ürünleri Üretimi

Ürün Cinsi	Üretim (kg)
1) İç Sular Balık Üretimi	
- Avcılık	1.957.550
- Yetiştiricilik	121.180
2) Deniz Avcılığı	
- Avcılık	2.357.275

İlin Sulanan Arazilerinin Dağılımı

Kurum Adı	Sulanan Arazi Miktarı (ha)
DSİ	65.553
BUSKİ	28.847,4
Üreticiler Tarafından	38.637,7
TOPLAM	133.038,1

Tarımsal Gelirin Ürün Gruplarına Göre Dağılımı

ÜRÜN GRUBU	DEĞER (TL)
Tarla Ürünleri Geliri	800.418.560
Meyve Ürünleri Geliri	1.529.728.760
Sebze Ürünleri Geliri	1.530.531.640
Hayvan Ürünleri Geliri	332.038.000
TOPLAM	4.192.716.960

Kaynak: GTHB İl Müdürlüğü 2017

İLÇE BAZINDA TARIMSAL DESTEKLEMELER

İLÇESİ	ALAN BAZLI DESTEKLER (TL)	FARK ÖDEMELERİ (TL)	DİĞER TARIMSAL DESTEKLER (TL)	KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ (TL)	HAYVANCIK DESTEKLERİ (TL)	TOPLAM (TL)
Büyükorhan	222.385	0	308.350	270.000	2.566.567	3.367.302
Gemlik	361.482	2.792	736.602	541.999	339.603	1.982.478
Gürsu	591.546	2.320	4.396.397	120.000	375.204	5.485.467
Harmancık	139.092	25.132	59.424	330.000	488.083	1.041.731
Inegöl	2.016.247	1.553.941	3.712.978	990.000	3.927.895	12.201.061
Izmit	762.833	52.288	1.313.516	390.000	728.633	3.247.270
Karacabey	4.054.430	5.107.941	4.693.977	3.281.261	38.205.044	55.342.653
Keles	672.000	4.048	479.373	270.000	1.500.133	2.925.554
Kestel	392.949	56.503	2.294.955	270.000	676.456	3.690.863
Mudanya	1.800.920	714.328	2.114.224	420.000	18.909.981	23.959.453
M.kemalpaşa	1.014.644	390.384	594.257	180.000	1.864.656	4.043.941
Nilüfer	538.281	1.111.079	960.287	180.000	1.936.715	4.726.362
Orhaneli	334.526	0	233.005	330.000	2.173.450	3.070.981
Orhangazi	431.652	113.326	533.814	300.000	807.122	2.185.914
Osmangazi	509.341	0	1.627.595	270.000	1.085.573	3.492.509
Yenişehir	2.569.308	2.565.857	4.019.081	451.024	10.811.118	20.416.388
Yıldırım	51.688	960	838.281	60.000	227.659	1.178.588
TOPLAM	16.463.324	11.700.899	28.916.116	8.654.284	86.623.892	152.358.515

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU BURSA İL KOORDİNATÖRLÜĞÜ(TKDK) DESTEK VE YATIRIMLARI

YATIRIM YERİ	PROJE SAYISI	YATIRIM (TL)	DESTEK (TL)	ÖDENEN HİBE (TL)
Büyükorhan	21	8.104.623,98	4965540	2.594.839,79
Gemlik	2	1.015.345,70	507673	506.863,92
Gürsu	6	11.364.594,90	5682287	5.092.258,90
Harmancık	4	615.881,74	307941	307.632,27
Inegöl	27	23.114.113,78	12971728	10.730.425,64
Izmit	17	23.071.796,86	14047356	9.694.638,47
Karacabey	29	55.358.050,09	30169426	24.796.957,29
Keles	20	2.020.227,82	1021469	935.328,94
Kestel	3	1.985.634,11	1169666	1.147.016,40
Mudanya	20	6.206.674,04	3122216	2.689.242,98
M.kemalpaşa	43	28.322.049,07	14805979	8.387.360,50
Nilüfer	9	16.233.271,38	8153642	4.684.405,40
Orhaneli	9	4.039.658,38	2468605	998.362,75
Orhangazi	6	4.162.557,64	2320730	646.367,40
Osmangazi	8	10.307.022,73	5163945	1.774.839,94
Yenişehir	30	19.387.541,68	11540070	7.183.140,29
Yıldırım	1	40.237,64	20119	20.118,82
TOPLAM	255	215.349.281,54	118.438.392,34	82.189.799,70

TARIMSAL SANAYİ

Soğuk Hava Deposu Sayısı	: 88
Et ve Balık Ürünleri	: 17
Balık Ürünleri	: 2
Meyve/Sebze Ürünleri	: 67
Süt ve Süt Ürünleri Depolama ve İşletme Merkezi:	251
Un Fabrikası Sayısı	: 16
Konserve ve Salça Tesisi	: 56
Ayçiçeği Yağı Tesisi	: 40
Şekerleme ve Helva Tesisi	: 52
Turşu Tesisi	: 230
Dondurulmuş Gıda Tesisi	: 7
Gazoz Tesisi	: 15
Meyve Suyu Fabrikası	: 4 (300.000 ton meyve suyu üretilmektedir.)
Konsantre Meyve Suyu Tesisi	: 4 (50.000 ton konsantre meyve suyu üretilmektedir.)
Sebze Suyu Tesisi	: 2 (14.000 ton sebze suyu üretilmektedir.)

Türkiye Şeftali Üretimini % 12,8'i,
Türkiye Şeftali Nektarı Üretimini % 16,4'ü,
Türkiye Armut Üretimini % 37,5'i,
Türkiye Ahududu Üretimini % 96,6'sı,
Türkiye Bezelye(Taze) Üretimini % 39,7'si,
Türkiye Domates(Salçalık) Üretimini % 27,0'si,
Türkiye Lahana(Brüksel) Üretimini % 78,0'i,
Türkiye Biber(Dolmalık) Üretimini % 15,2'si,
Türkiye Sofralık Zeytin Üretimini % 20,2'si ilimizde gerçekleştirilmektedir.
Türkiye Siyah İncir Üretimi 306.000 ton olup bunun 22.456 tonu ilimizde üretilmektedir. Bursa ili incir üretiminin % 8,3'lük kısmını üreterek 3 üncü sıraya yerleşmektedir. Dünya incir üretimi 1.050.459 tondur. Türkiye incir üretiminde Dünya sıralamasında 1 inci sırada bulunmakta olup, Dünya üretiminin %29'unu karşılamaktadır.

EĞİTİM (2017-2018)

KONUSU	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	498.747	58.045	556.792
TOPLAM ÖĞRETMEN SAYISI (*)	27.858	6.981	34.839
TOPLAM OKUL SAYISI (*)	1.107	457	1.564
TOPLAM DERSLİK SAYISI (*)	15.740	5.343	21.083
OKUL ÖNCESİ			
ÖĞRENCİ SAYISI	12.468	7.833	20.301
ÖĞRETMEN SAYISI	593	533	1.126
OKUL SAYISI (müstakil)	60	176	236
DERSLİK SAYISI	352	980	1.332
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	21	15	18
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	35	8	15
(*)Ana sınıfları diğer okul türleri içinde yer aldığından ana sınıfı okul, derslik ve öğretmen sayıları genel toplama dahil edilmemiştir.			
BÜNYESİNDE ANASINIFI OLAN KURUMLARDA(İLKOKUL+ORTAOKUL+LİSELERDE)			
ÖĞRENCİ SAYISI	22.663	2.756	25.419
ÖĞRETMEN SAYISI	1.031	208	1.239
OKUL SAYISI (Bünyesinde anasınıfı)	462	51	513
DERSLİK SAYISI	819	230	1.049
İLKOKUL			
ÖĞRENCİ SAYISI	166.978	11.113	178.091
ÖĞRETMEN SAYISI	8.284	1.488	9.772
OKUL SAYISI	415	65	480
DERSLİK SAYISI	6.443	1.412	7.855
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	20	7	18
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	26	8	23
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	415	65	480
NORMAL	294	65	358
İKİLİ	122	0	122
ORTAOKUL			
ÖĞRENCİ SAYISI	166.430	15.828	182.258
ÖĞRETMEN SAYISI	8.800	1.876	10.676
OKUL SAYISI	396	81	477
DERSLİK SAYISI	3.947	1.010	4.957
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI (**)	19	8	17
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	42	16	37
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	396	81	477
NORMAL	278	81	359
İKİLİ	118	0	118
ORTAÖĞRENİM			
ÖĞRENCİ SAYISI	130.208	20.515	150.723
ÖĞRETMEN SAYISI	10.181	3.084	13.265
OKUL SAYISI	236	135	371
DERSLİK SAYISI	4.998	1.941	6.939
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	13	7	11
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	26	11	22
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	236	135	371
NORMAL	229	116	345
İKİLİ	7	19	26

GENEL ORTAÖĞRENİM				
ÖĞRENCİ SAYISI	47.156	17.780	64.936	
ÖĞRETMEN SAYISI	2.920	2.857	5.777	
OKUL SAYISI	72	123	195	
DERSLİK SAYISI	1.618	1.708	3.326	
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	16	6	11	
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	29	10	20	
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	72	123	195	
NORMAL	72	104	176	
İKİLİ	0	19	19	
MESLEKİ ORTAÖĞRENİM				
ÖĞRENCİ SAYISI	83.052	2.735	85.787	
ÖĞRETMEN SAYISI	7.261	227	7.488	
OKUL SAYISI	164	12	176	
DERSLİK SAYISI	3.380	233	3.613	
ÖĞRETMENE DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	11	12	11	
DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI(**)	25	12	24	
ÖĞRETİM ŞEKLİNE GÖRE OKUL SAYISI	164	12	176	
NORMAL	157	12	169	
İKİLİ	7	0	7	
<i>(**)Toplam rakamı genel ortalamayı göstermektedir.</i>				
YATILI BÖLGE İLKÖĞRETİM OKULLARI				
ÖĞRENCİ SAYISI	537	-	537	
ÖĞRETMEN SAYISI	61	-	61	
DERSLİK SAYISI	41	-	41	
YATILI OKUL SAYISI	3	-	3	
DİĞER EĞİTİM VERİLERİ				
FATİH PROJESİ İLE DAĞITILAN TABLET BİLGİSAYAR SAYISI	41.397	-	41.397	
ÖZEL DERSHANE VE KURS SAYISI	-	250	250	
ÖZEL DERSHANE VE KURLARDAKİ KURSİYER SAYISI	-	18.211	18.211	
ÖZEL DERSHANE VE KURLARDAKİ ÖĞRETMEN SAYISI	-	923	923	
<i>Özel Dershane, Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Özel Etüd Merkezi, Özel Motorlu Taşıt ve Sürücü Kursları ile Özel Muhtelif Kursları verileridir.</i>				
	RESMİ		ÖZEL	
	PANSİYON	YURT	PANSİYON	YURT
Kurum Sayısı	49	-	-	98
Yatak Kapasitesi	6.759	-	-	11.238
Yararlanan Öğrenci Sayısı	4.704	-	-	-
Boş Yatak Kapasitesi	2.055	-	-	-
TAŞIMALI EĞİTİM				
İLKÖĞRETİM				
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	245	-	-	-
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	10.169	-	-	-
ÖĞRENCİ TAŞINAN TOPLAM OKUL SAYISI	830	-	-	-
ÖĞRENCİSİ TAŞINAN OKULSUZ YERLEŞİM BİRİMİ SAYISI	-	-	-	-
ORTAÖĞRETİM				
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	90	-	-	-
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	7.483	-	-	-
ÖZEL EĞİTİM				
TAŞIMALI EĞİTİM YAPILAN MERKEZ OKUL SAYISI	233	-	-	-
TAŞINAN TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	4.089	-	-	-

Not:2017-2018 MEİS Sorgu Modülü raporları ve 2017-2018 Milli Eğitim İstatistikleri Kitapçığından hazırlanmıştır.

YÜKSEK ÖĞRETİM (2017-2018)

Devlet Üniversitesi : 2
Vakıf MYO : 1

ÜNİVERSİTE ADI	ENSTİTÜ	FAKÜLTE	Y.OKUL	MYO	KONSER-VATUAR	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETİM ÜYESİ SAYISI
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	4	15	2	15	1	74.822	2.348
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2	6	2	0	0	3.621	278
FARUK SARAÇ TASARIM MYO	7 Bölüm					433	24
TOPLAM	6	21	4	16	1	78.876	2.650

YÜKSEK ÖĞRENİM ÖĞRENCİ YURTLARI

KAMU YURTLARI	Sayısı	10
	Kapasitesi	7.707
	Kalan Öğrenci	7.581
ÖZEL YURTLAR	Sayısı	98
	Kapasitesi	10.354
	Kalan Öğrenci	6.017
TOPLAM	Sayısı	108
	Kapasitesi	18.061
	Kalan Öğrenci	13.598

SAĞLIK (2017)

TEMEL VERİLER	HASTANE SAYISI	MEVCUT YATAK SAYISI
YATAKLI TEDAVİ KURUMLARI	42	7.173
Devlet Hastaneleri	22	4.977
Tıp Fakültesi Hastanesi	1	896
Özel Hastaneler	19	1.300
TOPLAM HEKİM SAYISI		4.727
Uzman Hekim		2.770
Pratisyen Hekim		1.412
Asistan Hekim		545
DIŞ HEKİMİ SAYISI		881
ECZACI		1.025
TOPLAM AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ		222
TOPLAM ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ İSTASYONU		67
HEMŞİRE SAYISI		5.495
Devlet Hastaneleri		3.485
Diğer Sağlık Kuruluşları		27
Özel Sağlık Kuruluşları		1.203
Üniversite Hastaneleri		780
EBE SAYISI		1.752
Devlet Hastaneleri		1.564
Diğer Sağlık Kuruluşları		9
Özel Sağlık Kuruluşları		147
Üniversite Hastaneleri		32
Toplum Sağlığı Merkezi Sayısı		17
Hekim Başına Düşen Nüfus		621
Yatak Başına Düşen Nüfus		409
Ambulans Sayısı		209
Hava Ambulans Sayısı		1
Bebek Aşılama Oranı (Yüzde)		99
Bebek Ölüm Oranı (Binde)		4,7
DIĞER SAĞLIK PERSONELİ SAYISI		4.668
Devlet Hastaneleri		3.030
Diğer Sağlık Kuruluşları		77
Özel Sağlık Kuruluşları		1.269
Üniversite Hastaneleri		292
TOPLAM SAĞLIK PERSONELİ SAYISI		26.537
Devlet Hastaneleri		18.197
Diğer Sağlık Kuruluşları		140
Özel Sağlık Kuruluşları		5.942
Üniversite Hastaneleri		3.083

SOSYAL HİZMETLER (2017)

KURULUŞ ADI	HİZMET ÖZELLİĞİ	KAPASİTESİ	MEVCUT DURUM
Kaplıkaya Çocuk Destek Merkezi	13-18 yaş Erkek	25	18
Ovaakça Çocuk Destek Merkezi	13-18 yaş Kız	40	24
Sırameşeler Sevgi Evleri Sitesi	0-6 yaş Karma, 7-12 yaş Kız- Erkek, 13-18 yaş Kız	99	97
Yenice Ba. Rehabiltsy ve Aile Dan. Merkezi	7-18+ Karma Zihinsel	84	83
Yenişehir Huzurevi Yaş. Bak. ve Reh. Merke.	60 yaş üstü	88	90
Dr. Rüştü Burlu Çocuk Evleri Sitesi	13-18 yaş Erkek	44	35
Ali Osman Sönmez Huzurevi	60 yaş üstü	316	281
1. Kadın Konukevi	Mağdur Kadın	40	23 Kadın 14 Çocuk
2. Kadın Konukevi	Mağdur Kadın	20	17 Kadın 11 Çocuk
Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi (25 Ev)	6-18 Yaş Kız/Erkek	158	151
YEREL YÖNETİMLERE BAĞLI HUZUREVLERİ VE ÖZEL HUZUREVLERİ			
Büyükşehir Belediyesi Huzurevi	60 yaş üstü	403	207
İnegöl Belediyesi Huzurevi	60 yaş üstü	52	43
Özel Kalamış Huzurevi ve Yaşlı Bakımevi	60 yaş üstü	67	67
ÖZEL BAKIM MERKEZLERİ			
Özel Nilüfer Yaşam Merkezi	Bedensel, Zihinsel, Ruhsal	63	63
Özel İbni Sina Bakım Merkezi	Zihinsel Ruhsal	60	60
Özel Huzur Bakım Evi	Zihinsel, Ruhsal	48	48
Özel Mimar Sinan Bakım Merkezi (Bursa Şb)	Bedensel, Zihinsel, Ruhsal	162	139
Özel Mimar Sinan Bakım Merkezi (İnegölŞb)	Bedensel, Zihinsel, Ruhsal	198	153
Özel İnsan Bakım Merkezi	Zihinsel Ruhsal	75	72
Özel Bizim Aile Bakım Merkezi	Zihinsel Ruhsal	96	94
Özel Nilüferköy Bakım Merkezi	Ruhsal	63	35

Aileye Dönüş ve Aile Yanında Destek Uygulaması Çalışmaları

YILLAR	KORUNMA KARARI OLMADAN DESTEKLENEN ÇOCUK SAYISI		DESTEK VERİLEN KORUNMA KARARLI ÇOCUK SAYISI		KULLANILAN ÖDENEK (TL)
	KIZ	ERKEK	KIZ	ERKEK	
2010	139	151	35	40	896.546,36
2011	203	233	21	46	1.748.735,75
2012	308	338	14	28	3.125.706,51
2013	490	511	11	31	4.663.162,66
2014	530	561	9	21	3.707.531,49
2015	1.075	1.102	7	23	12.608.613
2016	1.189	1.192	8	20	14.720.482,50
2017	1.517	1.497	8	16	20.115.737,54

Koruyucu Aile Yanında Bakım (2017)

İL SIRASI	KORUYUCU AİLE SAYISI	KOR.AİLE HİZ.YAR. ÇOCUK SAYISI	KOR. AİLE YAN.ÇOCUK BAŞ. DÜŞ. NÜFUS
10	130	153	7.438

KOZA ŞİDDETİ ÖNLEME VE İZLEME MERKEZİ

YILLAR	REHBERLİK VE AİLE EĞİTİMİ HİZMETLERİ NDEDEN YARARLANAN KİŞİ SAYISI	KADIN KONUKEVİ İŞLEMİ	6284 SAYILI KANUNUN 5/1 (H) VE (I) BENTLERİNCE SAĞLIK HİZMETİ VERİLEN KİŞİ SAYISI	TOPLAM HİZMET ALAN KİŞİ SAYISI	TOPLAM TEDBİR SAYISI
2015	122	743	60	1.666	5.346
2016	161	915	111	1.677	7.160
2017	199	806	143	3.595	7.090

SYDV AYNİ VE NAKDİ YARDIMLAR (01.01.2017 – 31.12.2017)

YARDIM TÜRÜ	KİŞİ SAYISI	TUTARI
Gıda Yardımı	146.459	11.313.444,98
Giyim Yardımı	4.715	365.865,08
Yakacak	10.647	248.225,25
Sağlık Yardımları	1.814	321.553,14
Eğitim Yardımı	10.018	1.566.309,78
Taşımali Eğitimi Yrd	89	36.932,68
Öğrenci Yurdu İşl.	-	-
Geçimini Temin Edici Yrd	38.455	4.927.894,26
Proje-İş Kurma Yrd(SYDGM)	-	-
Proje-İş Kurma Yrd(Vakıf)	-	-
Engellilere Yap. Yrd.	20	31.986,00
Aşevi	438	40.000,00
Geçici Nakdi Yardım (Yol)	22.029	3.771.412,19
Sürekli Nakdi Yrd	29.118	2.726.904,00
Diğer Geç. Nakdi Yrd.	4.876	1.973.234,58
Tamirat Onarım	103	150.776,81
Yangın	82	112.500,00
Barınma	1.179	479.885,96
Afet Yrd.	35	37.800,00
Diğer Yrd.	6.980	1.041.719,69
TOPLAM	277.057	29.146.444,40

SYDV'LARINDAN YARARLANANLARIN İLÇELERE DAĞILIMI
(01.01.2017-31.12.2017)

SIRA NO	İLÇE ADI	İLÇE NÜFUSU	YARARLANAN SAYISI	İLÇE NÜFUSUNA ORANI (%)
1	MERKEZ		2.959	
2	BÜYÜKORHAN	10.041	3.934	37,75
3	GEMLİK	109.494	3.342	3,12
4	GÜRSU	84.880	7.145	8,47
5	HARMANCIK	6.491	1.801	27,49
6	İNEGÖL	257.931	14.165	5,55
7	İZNİK	42.616	2.501	5,88
8	KARACABEY	82.408	15.501	18,99
9	KELES	11.990	1.840	14,78
10	KESTEL	60.720	3.210	5,55
11	MUDANYA	90.282	8.039	9,30
12	M.KEMALPAŞA	99.972	8.546	8,57
13	NİLÜFER	424.909	24.612	5,92
14	ORHANELİ	19.503	2.529	12,87
15	ORHANGAZİ	78.048	6.739	8,72
16	OSMANGAZİ	856.770	83.343	9,90
17	YENİŞEHİR	53.228	12.966	24,44
18	YILDIRIM	647.520	73.885	11,37
	GENEL TOPLAM	2.936.803	277.057	9,55

2017 KÖMÜR YARDIMLARI

İLÇE	TKİ'DEN TALEP EDİLEN KÖMÜR MİKTARI (Ton)	TKİ TARAFINDAN TESLİM EDİLEN KÖMÜR MİKTARI (Kg)	DAĞITILAN KÖMÜR MİKTARI (Kg)	KÖMÜR DAĞITILAN AİLE SAYISI	KALAN KÖMÜR MİKTARI (Kg)
B.ORHAN	450	450.000	430.000	430	0
GEMLİK	2.000	1.999.600	1.729.000	1.730	270.000
GÜRSU	1.250	1.249.900	1.249.000	1.250	100
HARMANCIK	150	150.000	140.000	133	0
İNEGÖL	1.750	1.744.360	1.744.360	1.745	0
İZNİK	1.000	1.000.000	967.000	695	33.000
KARACABEY	2.000	1.999.680	1.999.680	2.000	0
KELES	400	400.000	400.000	440	0
KESTEL	1.500	1.500.000	1.200.000	1.200	0
M.K. PAŞA	3.400	3.400.000	3.348.500	2.768	51.500
MUDANYA	500	500.000	500.000	392	0
NİLÜFER	600	600.000	580.000	580	20.000
ORHANELİ	400	399.990	393.990	394	6.000
ORHANGAZİ	2.650	2.650.000	2.650.000	2.650	0
OSMANGAZİ	8.000	8.000.000	7.500.000	7.500	500.000
YENİŞEHİR	1.000	1.000.000	1.000.000	1.000	0
YILDIRIM	12.000	11.997.340	11.997.340	12.000	0
TOPLAM	39.050	39.040.870	38.160.370	36.927	880.500

SPOR (2017)

SPOR TESİSLERİ, KULÜPLER VE SPORCULAR

Lisanslı Sporcu Sayısı		207.049
Ferdi ve Kulüp Sporcuları Sayısı		205.905
Okul Sporcuları Sayısı		85.782
Futbol Sporcu Sayısı		13.434
Tescilli Spor Kulübü Sayısı		
İhtisas Spor Kulübü Sayısı	11	595
Müessese Kulübü Sayısı	4	
Spor Kulübü Sayısı	558	
Okul Spor Kulübü Sayısı	22	
Spor Branşı Sayısı		57
Belgeli Antrenör Sayısı		117
Belgeli Hakem Sayısı		3.500
Nizami Futbol Sahası Sayısı		27
Spor Salonu Sayısı		21
Yüzme Havuzu Sayısı		4
Gençlik Merkezi Sayısı		5
Gençlik Merkezi Faaliyet Sayısı		1.218
Gençlik Merkezi Üye Sayısı		70.058

2016-2017 sezonunda 113.734 toplam faal lisanslı sporcu ile 20.268 farklı müsabaka/gün düzenlenmiştir. Toplam 45 farklı branşta düzenlenen müsabakaların 2.248'i ulusal, 6.860'ı okul, 11.160'ı ise yereldir. Aynı dönemde Uluslararası müsabakalara katılan 53 sporcu altın madalya, 33 sporcu gümüş madalya, 41 sporcu da bronz madalya kazanmıştır. Ulusal müsabakalarda ise 45 farklı branşta 394 adet altın madalya, 266 adet gümüş madalya, 399 adet bronz madalya kazanılmıştır.

Ayrıca Bursa İlinden 52 takım ulusal müsabakalara katılım göstermiştir.

ULAŞTIRMA

TOPLAM KARAYOLU UZUNLUĐU	: 1.127 km
Devlet Yolu Uzunluđu	: 435 km
İl Yolu Uzunluđu	: 613 km
Oto Yolu Uzunluđu	: 79 km

DEMİRYOLU UZUNLUĐU: Ankara ve İstanbul bağlantılı olarak hızlı tren çalışmaları devam etmektedir.

DENİZYOLU TAŞIMACILIĞI (2017)

YERİ	LİMAN SAYISI	İSKELE SAYISI	GELEN/GİDEN GEMİ SAYISI	YÜKLEME (Ton/Yıl)	BOŞALTMA (Ton/Yıl)
Mudanya	1	3	47	3.150	1.840
Gemlik	4	1	3.915	6.655.444	8.078.000

- Mudanya (Güzelyalı)-İstanbul (Yenikapı) arasında İDO ve BUDO deniz otobüsü seferleri ile yolcu ve araç taşınması yapılmaktadır.
- Gemlik limanlarına gelen konteyner 266.457 adet, giden, 269.336 adettir.

HAVA YOLU ULAŞIMI (2017)

YENİŞEHİR HAVAALANI	UÇUŞ SAYISI	YOLCU SAYISI
İç Hat	7.717	227.283
Dış Hat	385	24.051
TOPLAM	8.102	251.334

MOTORLU KARA TAŞITLARI (2017)

YILLAR	Otomobil	Minibüs	Otobüs	Kamynt	Kamyon	Diğer	TOPLAM
2011	293.585	8.546	11.046	117.848	22.750	121.151	574.926
2012	313.599	8.652	11.780	124.562	23.304	125.688	607.585
2013	339.469	10.550	9.980	129.209	23.809	134.857	647.874
2014	364.903	11.212	9.238	134.143	24.335	137.004	680.835
2015	398.668	12.432	9.046	142.497	25.771	144.237	732.651
2016	451.246	13.802	8.907	186.249	20.508	170.215	850.927
2017	473.250	14.173	8.734	161.616	27.976	158.237	843.986

KAMU YATIRIMLARI

2010-2017 KAMU YATIRIMLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI

BİN TL

SEKTÖRLER	YILLAR			
	2010	2011	2012	2013
Tarım	29.995	35.186	47.996	56.585
Madencilik	4.375	6.017	7.450	156
İmalat	70	54	1.300	500
Enerji	4.200	54.348	35.034	8.228
Ulşt.Haberleş.	207.954	249.432	171.007	88.502
Turizm	2.550	2.000	2.000	1.050
Konut	495	306	810	1.114
Eğitim	38.225	54.526	75.010	71.684
Sağlık	22.400	27.000	42.653	42.928
DKH	65.697	175.258	69.037	144.545
TOPLAM	375.961	604.127	452.297	415.292

Not :Müşterek Projelere ilişkin veriler dahil edilmemiştir.

SEKTÖRLER	YILLAR			
	2014	2015	2016	2017
Tarım	50.887	98.894	139.258	81.294
Madencilik	59	538	638	2.398
İmalat	4.000			
Enerji	57.297	6.276	9.499	68.645
Ulşt.Haberleş.	75.019	462.952	743.078	895.233
Turizm	2	743	503	13.360
Konut	599			
Eğitim	79.256	118.587	91.086	192.964
Sağlık	43.466	52.391	86.053	155.463
DKH	223.343	661.619	1.022.888	1.652.655
TOPLAM	533.928	1.4445.220	2.280.435	3.152.863

GÜVENLİK

EMNİYET/JANDARMA SORUMLULUK ALANLARI (2017)

	NÜFUS	YÜZÖLÇÜMÜ(Km ²)
Polis Sorumluluk Alanı	2.623.816	907,19
Jandarma Sorumluluk Alanı	312.987	9.974,81

POLİS VE JANDARMA AŞAYIŞ OLAY TAPLOSU (2017)

OLAY TÜRÜ	POLİS BLG. OLAY SAYISI	JNDR. BLG. OLAY SAYISI	TOPLAM
Mal Varlığına Karşı İşlenen Suçlar	25.408	1.243	26.651
Kişilere Karşı İşlenen Suçlar	33.044	2.750	35.794
Topluma Karşı İşlenen Suçlar	4.924	730	5.654
Millete Devlete Karşı İşlenen Suçlar	954	133	1.087
Takibi Gereken Suçlar	25.588	3.945	29.533

POLİS VE JANDARMA SORUMLULUK BÖLGESİNDE MEYDANA GELEN TRAFİK KAZALARI (2017)

YILLA R	KAZA SAYISI	ÖLÜ SAYISI	YARALAMALI KAZA SAYISI	ÖLÜMLÜ KAZA SAYISI	MADDİ HASARLI KAZA SAYISI
2012	13.265	79	4.973	66	8.115
2013	15.940	94	6.239	126	9.575
2014	16.040	154	6.461	117	9.462
2015	17.448	91	6.095	83	11.270
2016	18.580	97	6.562	80	11.938
2017	18.662	102	6.401	79	12.182

Sahil Güvenlik

Mudanya ilçesinde faaliyet gösteren Sahil Güvenlik Güney Marmara Grup Komutanlığının görev sahası Bursa, Balıkesir, Tekirdağ ve Yalova deniz sahalarıdır.

KURTARMA OLAY SAYISI	KURTARILAN KİŞİ SAYISI	ÖLÜ BULUNAN KİŞİ SAYISI	TIBBİ OLAY SAYISI	TAHLİYE EDİLEN KİŞİ SAYISI	GEMİ/TEKNE KONTROL		
					SAYI	İŞLEM YAPILAN	CEZAI İŞLEM (TL)
8	6	5	3	0	1.186	546	478.200,00